

Valitus Vaasan hallinto-oikeudelle Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan päätöksestä 11.10.2016 § 137 koskien Kreate Oy:n kallion louhintaa, murskausta ja maankaatopaikkatoimintaa

966/11.01.00/2014

KH § 287

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta on tehnyt myönteisen päätöksen 11.10.2016 § 137 Kreate Oy:n kallion louhintaa, murskausta ja maankaato-paikkatoimintaa koskevasta lupahakemuksesta. Hakemus koskee kiinteistöä 543-412-2-322, joka sijaitsee Rantakulmantie 365:n länsipuolisella metsä-alueella. Hakemuksen mukaan kokonaisottomäärä on 300 000 m³ktr (kallio 260 000 m³ktr ja pinta-maa 40 000 m³ktr), vuotuinen ottomäärä 30 000 m³ktr ja ottamisaika 10 vuotta. Suunnittelualueen pinta-ala on 14,8 hehtaaria, ottamisalueen 8,7 hehtaaria ja ottoalueen 4,5 hehtaaria.

Päätösasiakirjoihin on liitetty lautakunnan nurmijärveläisten jäsenten eriävä mielipide/kannanotto, jonka mukaan hakemusta ei olisi tullut hyväksyä, koska 300 m suojaetäisyys asuinrakennuksiin ei täyty ja alueen läheisyydessä on viitasammakoiden elinalue, joka hankkeen johdosta vaarantuu.

Ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi on päätöksessä annettu lupamääräyksiä, mm. :

8) Polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estettävä. Lupahakemuksessa esitetyn tukitoiminta-alueen on oltava nesteitä läpäisemätön ja reunoiltaan korotettu. Alueelta johdettavat vedet on johdettava öljyneroitimen kautta, Maastoon johdettavan veden hiilivetytypitoisuus saa olla enintään 5 mg/l ja umpisäiliöön/jätevesiviemäriin johdettavan veden enintään 100 mg/l. Poltto-ainesäiliöiden on oltava kaksoisvaippasäiliöitä tai kiinteästi valuma-altaallisia säiliöitä ja niiden on kestävä mekaanista ja kemiallista rasitusta. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot lukittava sulkuventtiileillä. Pölynsidonta- ja liukkaudentorjunta-aineita sekä räjähteitä ei saa käyttää siten, että niistä voi aiheutua maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

9) Louhinta- ja maanläjitysalueen kuivana pito tulee järjestää lupahakemuksen suunnitelmapiirustuksen "Hulevesien ohjaus 1:20 000 26.5.2016" mukaisesti. Tuotantoalueen hulevedet tulee ohjata suunnitelman mukaan rakennettavan ojan kautta laskeutusaltaisiin. Laskeutusaltaassa käsitelty vesi voidaan johtaa kiinteistöllä 543-412-2-323 olevaan kuivatusojaan. Veden johtamiseen kiinteistön 543-412-2-323 kautta tulee olla kiinteistön omistajan lupa. Hulevesien mitoitus tulee toteuttaa maanläjitysalueen yleissuunnitelman (Ramboll Finland Oy 4.12.2013) kohdan 2.2.2 ja hulevesiselvityksen

5.2.2016 mukaisesti. Toiminnanharjoittajan tulee toimittaa hulevesialtaiden tarkempi rakennussuunnitelma valvontaviranomaiselle hyväksyttäväksi viimeistään kolme kuukautta ennen toiminnan aloittamista. Viranomainen voi suunnitelman perusteella antaa asiassa tarkentavia määräyksiä.

Mikäli ottoalueelta joudutaan pumppaamaan kuivatusvesiä, tulee ne johtaa edellä mainittuun ojastoon ja laskeutusaltaisiin.

Lisäksi on annettu määräyksiä koskien maankaatopaikkatoimintaa.

Lupapäätöksen perusteluissa on todettu mm., että ” Lupahakemuksessa on esitetty erilliset selvitykset toiminnan vaikutuksista Vantaanjoen kalatalouteen sekä toiminnan vaikutukset Vantaanjoen Natura-alueeseen. Hakemuksessa esitetyllä toiminnalla ei ole vaikutuksia Vantaanjoen vedenlaatuun, Vantaanjoen kalakantaan tai Vantaanjoen Natura-alueeseen.

Esitys:

Kunnanhallitus päättää tehdä seuraavan valituksen Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan 11.10.2016 § 137 tekemästä Kreate Oy:n kallion louhintaa, murskausta ja maankaatopaikkatoimintaa koskevasta myönteisestä päätöksestä.

Ensisijaisesti Nurmijärven kunta vaatii, että Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen päätös kumotaan. Lupapäätös on ympäristönsuojelulain 49 § 1 momentin 4. kohdan vastainen, koska siitä aiheutuu erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista sekä 5. kohdan mukaista eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Mikäli päätöstä ei kumota, se tulee palauttaa uudelleen valmisteltavaksi lupamääräysten tarkistamiseksi koskien erityisesti louhinta-alueelta tulevien hulevesien käsittelyä.

Perusteluina ja muutettavina lupamääräyksinä Nurmijärven kunta esittää seuraavaa:

Koska hankkeeseen ei ole sovellettu ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, tulee ympäristövaikutuksia lupaharkinnassa arvioida erityisen tarkasti. Lupaharkinnassa on tukeuduttu hakijan teettämiin selvityksiin ja ELY- keskuksen lausuntoon. Näissä on kuitenkin arvioitu Vantaanjoen ja Nukarinkosken koskialueen merkitystä meritaimenkannalle sekä hankkeen vaikutuksia meritaimenen elinolosuhteisiin ja kutualueisiin puutteellisesti.

Louhinta-alueelta tulevat hulevedet johdetaan lähellä sijaitsevaan Vantaanjokeen, joka on äärimmäisen uhanalaisen meritaimenen lisääntymisaluetta. Purkuojan valuma-alue on kokonaisuudessaan alle 1 km. päässä Vantaanjoesta, jolloin veden viipymäaika maastossa on pienempi kuin koko joen valuma-alueella keskimäärin. Hulevesien vaikutusalue on myös laajempi kuin lähin Huhmarinkoski ja ne

vaarantavat koko Nukarin koskialuetta. Meritaimen on Suomen eläinlajien uhanalaisuusluokituksen mukaan ”Äärimmäisen uhanalainen”. Seuraava huonompi luokka on ”Hävinnyt”. Meritaimenen uhanalaisuusluokka on paljon huonompi kuin esim. liito-oravalla, jonka uhanalaisuusluokka on ”Silmälläpidettävä”.

Vantaanjokeen on v. 1996 alkaneiden kalataloudellisten kunnostustoimenpiteinä tehty mm. kutosoraikkoja, joista yksi sijaitsee hulevesien laskupaikan välittömässä läheisyydessä Huhmarinkoskella. Louhinta-alueelta tulevat hulevedet sisältävät vaarallisia aineita ja jäämiä, jotka uhkaavat taimenen luonnonvaraista lisääntymistä. Vantaanjoen taimenkanta on saatu joen kunnostustoimenpiteillä lisääntymään luonnonvaraisesti ja sillä on huomattava merkitys myös Vantaanjoen alueen yleiselle virkistyskäytölle. Vantaanjoen kunnostukseen on käytetty valtavasti työtä ja kustannuksia, eikä sitä tule vaarantaa sallimalla hanke, jossa toteutetaan kallion louhintaa, murskausta ja maankaatopaikkatoimintaa joen välittömään läheisyyteen.

Vantaanjoen äärimmäisen uhanalaisen meritaimenen elpyneen kannan turvaaminen on erittäin suuri yleinen intressi, jota ei lupaharkinnassa ole riittävästi otettu huomioon. Hankkeen hulevesisuunnitelma (Ramboll 2015) on alimitoitettu eikä se turvaa hulevesien riittävää viipymää ja selkeytystä. Koska säään ääri-ilmiöt ja rankkasateet ovat yleistymässä, tulee tämä ottaa hulevesien käsittelyssä huomioon. Mitoittavan sateen tulee olla merkittävästi harvemmin kuin kerran kolmessa vuodessa tapahtuva, kuten esim. kerran 50 tai 100:ssa vuodessa tapahtuva. Purkuojasta tulevan vesimäärän osuus koko joen virtaamasta voi olla paljon suurempi kuin hulevesiselvityksessä on arvioitu, koska esim. kesäaikaan rankkasade 30 – 50 mm voi sattua kesäaikaan, jolloin joen virtaama ko. alueella voi olla todella pieni. Keskiarvojen sijaan hulevesimitoituksessa tulee varautua ääri-tilanteisiin.

Nukarinkoski on tällä hetkellä Vantaanjoen ylivoimaisesti paras ja tärkein meritaimenen lisääntymisalue Vantaanjoen vesistöissä ja sitä pitää suojella kaikin tavoin.

Lupapäätöksen väite liettymisongelman vähäisyydestä ei pidä paikkaansa. Louhokselta tuleva kivipölyä sisältävä pienikin virtaama keryyttää kutosoraikoille pikkuhiljaa hienojakoista kiviainesta, joka tukkii kutosoraikot, jolloin kutosoraikoilla olevan mädin hapensaanti vaikeutuu, tai loppuu kokonaan ja mäti kuolee. Taimenen kutu tapahtuu syksyllä ja mäti on kiintoaineksista ja hulevesien jäämissä oleville haitta-aineille alttiina seuraavaan kevääseen saakka. Kiintoaines myös kovettaa kutosoraikot niin, että kalat eivät voi siihen enää kutea.

Hulevesien sisältämät räjähdysaineista peräisin olevat nitraattiyhdistelmät voivat vahingoittaa meritaimenten mätiä ja poikasia, lisäksi ne

rehevöittävät vesistöä. Lisäksi maankaatopaikkatoiminnasta saattaa lupamääräyksistä huolimatta tulla pilaantuneista maa-aineksista peräisin olevia aineita. Maankaatopaikkatoiminta ei sovellu ylipäätään tällaisella alueella louhinnan jälkeiseksi maankäytöksi, koska siitä aiheutuu vielä suurempi riski erilaisten maa-aineksien johtumiselle hulevesien mukana pintavesiin ja Vantaanjokeen.

Louhosalueelta ja maankaatopaikka-alueelta johdettavat hulevedet aiheuttavat liettymistä pitkälle alavirtaan ja kutusoraikot voivat tuhoutua myös siellä. Hulevesien sisältämät räjähdysaineista peräisin olevat nitraattiyhdistelmät kulkevat virran mukana pitkälle alavirtaan vesiluontoa vahingoittaen.

Hulevedet saattavat sisältää myös voitelu- ja polttonesteitä, koska niitä varastoitaisiin louhosalueelle runsaasti ja koska työkoneissa tapahtuu vuotoja. Voitelu- ja polttonesteet ovat erittäin vahingollisia taimenille ja koko ekosysteemille. Louhosalueella mahdollisesti olevat rikkipitoiset kiviainekset aiheuttavat happamia hulevesiä, joiden happamuus voi tappaa taimenten mädin, poikaset ja emokalatkin, sillä taimen on erittäin herkkä veden happamuudelle.

Louhosalueelta tulevat hienojakoista kiviainesta, nitraattiyhdistelmiä ja mahdollisesti myös voitelu- ja polttonesteitä sisältävät, sekä mahdollisesti happamat hulevedet aiheuttavat mahdollisesti myös sen, että meritaimenet eivät enää ollenkaan nouse hulevesien laskupaikan yläpuolelle, tai edes lähelle sitä, jolloin kahdenkymmenen vuoden aikana tehdyillä kalliilla kalataloudellisilla kunnostuksilla aikaan saatu meritaimenten lisääntyminen loppuu kokonaan hulevesien laskupaikan yläpuolella Hyvinkäällä ja Riihimäellä sekä mahdollisesti pitkälle myös alavirtaan. Juuri näitä vesistön latvoille nousevia ja luontaisesti lisääntyviä meritaimenia pidetään kaikkein arvokkaimpina tai-menpopulaation yksilöinä.

Koska louhinta-alueelta tulevat hulevedet ovat erittäin vahingollisia Vantaanjoen taimenkannalle, eikä hulevesiriskiä voida kokonaan poistaa, tulee lupa ensisijaisesti kokonaan kumota. Vantaanjoen taimenkanta on saatu joen kunnostustoimenpiteillä lisääntymään luonnonvaraisesti ja sillä on huomattava merkitys myös Vantaanjoen alueen yleiselle virkistyskäytölle.

Jos lupaa ei voida kokonaan evätä, edellyttää Vantaanjoen ja sen äärimmäisten uhanalaisten meritaimenten suojelu ja Natura-alueen huomioon ottaminen toiminnalta hulevesien hyvää suodatusta, useita laskeutusaltaita ja laajaa kosteikkoa, jotta kaikki vesiluonnolle ja meritaimenille haitalliset aineet voidaan poistaa hulevesistä ennen niiden päästämistä vesistöön. Tällaisessa paikassa hulevesien käsittely edellyttää myös hulevesien jatkuvatoimista mittausta ja seuranta, jotta hulevesien puhtaus ennen niiden vesistöön laskemista voidaan luotettavasti todeta koko ajan.

Hakijan teettämä luontoselvitys koskee vain kiinteistöä, jolla toimintaa on tarkoitus harjoittaa. Hakemuksessa ja päätöksessä ei ole arvioitu hankkeen vaikutuksia naapuritilalla alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevan viitasammakkolammikon (lisääntymis- ja levähdysalueen) suhteen riittävällä tarkkuudella. Näin ollen ei ole voitu varmistua sitä, että hanke ei heikennä viitasammakon elinolosuhteita.

Ottoalueelle liikennöinti Rantakulmantieltä kulkee kiinteistön 543-412-2-164 asuinrakennuksen pohjoispuolelta. Asuinrakennuksesta etäisyys tien reunaan on alle 10 metriä. Raskaan liikenteen määrän ollessa noin 15-20 ajoneuvoa vuorokaudessa ja toiminta-aikeiden kuormaamisen ja kuljetusten osalta klo 6 – 20, toiminnan aiheuttamat liikenne ja liikenteen haitat melu ja pöly aiheuttavat kohtuutonta rasitusta ko. kiinteistön asukkaille. Lisäksi Rauhaniemien tien asukkaille aiheuttaa kohtuutonta rasitusta ja haittaa raskaan liikenteen lisääntymisen aiheuttama liikenneturvallisuuden vaarantumisesta.

Lupapäätöksessä on virheellisesti todettu maakuntakaavan mukaiset aluetta koskevat merkinnät. Voimassa olevien maakuntakaavojen mukaan alue on ns. valkoista aluetta, jota koskee seuraava suunnittelumääräys: Alue, jolle maakuntakaavassa ei ole osoitettu erityistä käyttötarkoitusta, on tarkoitettu ensisijaisesti maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien sivuelinkeinojen käyttöön. Alueelle suuntautuvaa asuin- ja työpaikkarakentamista on ohjattava taajamatoimintojen alueille ja kyliin. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan alueelle osoittaa muutakin vaikutuksiltaan paikallisesti merkittävää maankäyttöä. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on selvitettävä ja otettava huomioon maiseman ja kulttuuriympäristön ominaispiirteet, sekä maa- ja metsätaloudellisesti, ekologisesti tai virkistyskäytön kannalta merkittävä pelto-, metsä- ja muut luontoalueet ja vältettävä niiden tarpeetonta pirstomista.

Lisätietoja: kehitysjohtaja Aarno Kononen, puh. 040 317 2361

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

Päätökseen kuuluu liite nro 5.
